

ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ

„CYBERBULLING“

Загорка Маринковић

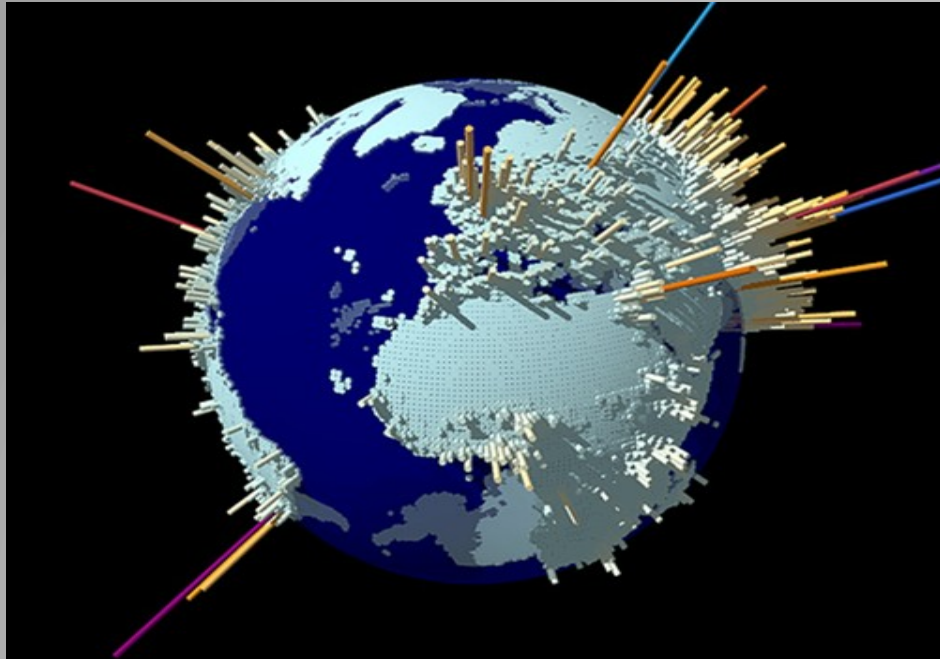
**стручни сарадник – педагог, педагошки
саветник, спољни сарадник ШУНС**

За „дигиталне” генерације
дигитална комуникација
је доминантан облик
комуникације

ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ
је
коришћење дигиталних
технологија
(интернет, мобилни телефон)
са циљем да се друга особа
узнемири, повреди, понизи и да јој
се нанесе штета

На Земљи живи 7,413,263,53 људи.

Наш садржај за
веома кратко
време може видети
велики број људи.

○ Око 3,000,000,000 популације користи Интернет

НЕКАД И САД

PRVI FACEBOOK

Промењен је начин понашања

Промењено је функционисање друшт(а)ва

Сродни термини:

- електронско насиље
- насиље на интернету
- онлајн насиље
- сајбер насиље
- малтретирање у дигиталном свету

НАЈЗАСТУПЉЕНИЈЕ РИЗИЧНО ПОНАШАЊЕ МЕЂУ УЧЕНИЦИМА

1. прихватање захтева за пријатељство на социјалним мрежама од особа које млади не познају (42%, 71%)
2. комуникација путем чета (28%, 56%)
3. одговарање на поруке непознатих особа (27%, 47%)
4. давање личних података непознатим особама (13%, 21%)
5. сусрет са особама које су „упознали/е“ преко нета (6%, 15%)

*** СКЛОНОСТ УЧЕНИКА/ЦА КА РИЗИЧНОМ ПОНАШАЊУ води и ка ДИГИТАЛНОМ НАСИЉУ**

**СВАКОДНЕВНО
КОРИСТИ
ИНТЕРНЕТ**

62% ученика
основних школа
85% ученика средњих
школа

ОБЛИЦИ ДИГИТАЛНОГ НАСИЉА

- ❖ Постављање узнемирујућих , увредљивих или претећих порука, слика или видео-снимака на туђе профиле или слање тих материјала СМС-ом, инстант порукама, имејлом, остављање на чету
- ❖ Снимање и дистрибуција слика, порука и материјала сексуалног садржаја
- ❖ Узнемиравање телефонским позивима
- ❖ Лажно представљање, коришћење туђег идентитета, креирање профила на туђе име
- ❖ Недозвољено саопштавање туђих приватних информација, објављивање лажних гласина о другој особи
- ❖ Промена или крађа лозинки
- ❖ Слање вируса
- ❖ Исмевање у онлајн причаоницама и на интернет форумима
- ❖ Непримерено коментарисање туђих слика, порука на профилима
- ❖ Игнорисање, искључивање, подстицање мржње

ПО ЧЕМУ СЕ ДИГИТАЛНО НАСИЉЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД КЛАСИЧНОГ НАСИЉА

-представљају социјални феномен-проблем у међуљудским односима-

Дигитално насиље

- висок степен анонимности особе или групе
- стална доступност жртве
- 24 сата/7 дана на било ком месту
- укљученост великог броја особа
- шири се великом брзином
- материјал са нета је тешко уништити, избрисати
- више пута се може злоупотребити
- жртва нема могућност одбране
- затрпано сексуалним садржајима

Класично насиље

- директна комуникација „лицем у лице“
- прекида се одласком једне особе
- лака идентификација особа
- може се спречити уз помоћ друге особе ли ублажити последице
- брзо реаговање и заустављање насиља

Вршњачки притисак!

➤ **Вршњачки притисак** подразумева да група или вршњак врше притисак на другу особу да промени став или понашање како би се та особа „уклопила“ у друштво.

- Вршњачки притисак може бити:
 1. директан
 2. индиректан
 3. Онлајн вршњачки притисак

Који ученици/е чешће **трпе** дигитално насиље?

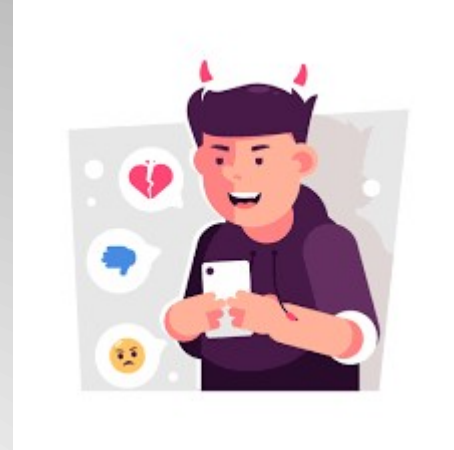
Неке личне особине и карактеристике социјалног контекста доводе у везу ученике са већом изложеношћу дигиталном насиљу

- Узраст
- Род
- Школски успех
- Социјалне вештине
- Учесталост коришћења технологије
- Склоност ризичном понашању на интернету
- Укљученост у класично насиље

Који ученици/е чешће **врше** дигитално насиље?

- ❖ Учесталост коришћења технологије
- ❖ Укљученост у класично насиље
- ❖ Род
- ❖ Родитељска укљученост
- ❖ Негативна школска клима

Знаци изложености дигиталном насиљу

- Дете или млада особа показује узнемиреност током или након коришћења интернета
- Неочекивано мења своје навике у вези са коришћењем дигиталних оруђа, постаје опрезније и примењује додатне мере заштите
- Избегава дружење са вршњацима, делује одсутно, нерасположено, несигурно и раздражљиво
- Није мотивисано/а за учење, има проблема са концентрацијом, постиже лошији успех у школи
- Избегава школу, често изостаје из школе јер је не опажа као безбедно место
- Користи различите штетне супстанце (алкохол, дрога)
- Има различите психосоматске симптоме (главобоља, муцање, ноћно мокрење, болови у стомаку, самоубилачке мисли, ноћне море, нагло мршављење или гојење)

Последице изложености дигиталном насиљу

- **ЛОШИ ОДНОСИ ДЕТЕ-ОДРАСЛИ**

(Дете или млада особа не тражи помоћ одраслих јер није успостављен уважавајући и подржавајући однос, оно/а тада најчешће нема поверења да се обрати одраслој особи)

- **ЗАНЕМАРИВАЊЕ ДЕТЕТА**

(Недовољна компетентност одраслих, родитеља за рад са децом или младима)

- **НЕМА ОДГОВОРНОСТИ**

(Власници социјалних мрежа не сnose одговорност за њихову злоупотребу)

- **ТРАГИЧАН ИСХОД**

(Изложеност дигиталном насиљу појачава стрес и патњу у реалном животу)

ИЗАЗОВИ!

За заштиту деце и младих од насиља на интернету одговорно је друштво у целости, сваки појединац и све институције које могу, посредно или непосредно допринету унепређењу безбедности у дигиталном окружењу.

Одговорност носе корисници, њихове породице, школа и технолошке компаније, које су у обавези да заштите своје кориснике.

ДЕФИЦИТНЕ ВЕШТИНЕ КОД ДЕЦЕ

- Вештина управљања властитим емоцијама и понашањима
- Вештине решавања социјалних проблема
- Вештине заузимања туђе перспективе

ЕДУКАЦИЈА ЈЕ КЉУЧНИ ЕЛЕМЕНАТ

Шта
представља
дигитално
насиље?

Који модели
заштите
постоје?

Како
унапредити
безбедност?

Ко је ОДГОВОРАН?

ПОРОДИЦА/ РОДИТЕЉИ

- За усвајање комуникационих норми своје деце
- Правила која важе у дигиталној комуникацији
- За унапређивање њихове безбедности

ШКОЛА

- Развијање сарадње родитеља , наставника и ученика
- Развијање дигиталне писмености
- Родитељи и наставници треба да пронађу адекватне начине за праћење дечјег коришћења информационо-комуникационих технологија и утицаја који она има на њихове животе.

„Школа је дужна да реагује увек када постоји сумња или сазнање да ученик/ца трпи насиље, без обзира на то где се оно догодило, догађа или припрема!“

ПРИОРИТЕТИ!

- ЕДУКАЦИЈА РОДИТЕЉА И НАСТАВНИКА
- ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОГРАМИ ЗА РОДИТЕЉЕ И ДЕЦУ
- СТВАРАЊЕ СИГУРНОГ ОКРУЖЕЊА
- ОСНАЖИВАЊЕ ВРШЊАКА
- ПРИМЕНА ЗАКОНА , Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање

Важна је подршка система односно формалног образовања

ШТА ДЕЦУ ЧИНИ СИГУРНИЈИМ НА ИНТЕРНЕТУ?

Родитељи и наставници морају децу подстицати на :

- Научи заштити ти се на интернету!
- Странац на интернету је као странац у свакодневном животу!
- Мудро бирај шта шаљеш и објављујеш!
- Разум испред емоција!

САМОПОУЗДАЊЕ

- ГЛАВНИ САСТОЈАК СРЕТНОГ ЖИВОТА -

Самопоуздање је свесност особе о властитој вредности и поверења у себе.

Мањак самопоуздања често може довести до стреса, депресије, осамљивања...

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

❖ **ГРАДИТЕ ПОВЕРЕЊЕ!**

НЕКИ РЕСУРСИ:

- **Дигитално насиље-
превенција и реаговање
приручник**

- **Водич за родитеље
Бирај речи, хејт спречи
Зауставимо дигитално насиље**

**СОС телефон МПНТР за пријаву насиља
0800-200 201**

**Онлајн СОС АПЛИКАЦИЈА на фејсбук страници
“Biraj reči hejt spreči”**

КОМЕ ЈОШ ПРИЈАВИТИ НАСИЉЕ?

- Национална дечија линија (0800 123456 /0800 116111)
www.kliknibezbedno.rs
Нет патрола www.netpatrola.rs
 - Подручним полицијским управама, дежурној служби
Одељењу за борбу против ВТК, Више јавно тужилаштво у Београду ,
Савска 17а, Београд
- Одељењу за борбу против високотехнолошког криминала, МУП
Србијеписаним путем, доласком у просторије или слањем поруке на
електронску пошту: childprotection@mup.gov.rs

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

